

DÜNYADAN HEBERLER

RA W ALPINDI — Pakistan hükümeti, Doğu Pakistan'da kurulmasına karar verilen Atom santrali için iskandinav ülkeleri uzun vadeli kredi teklif etmedikleri taktirde, tesisi Pakistanın kendi kendine finanse edeceğini açıklamıştır. 70 MW'lık ünite için Pakistan bir İsveç firması olan ASRA dan teklif istemiş fakat ASEA, ağır su reaktörlü 140 MVV'lık bir santral kurmayı teklif etmiştir. Teklife göre santral, halen tsveçte inşa halinde olan 140 MVV'lık Marviken Santraliyle aynı özelliklere sahip olacaktır. Elde edilen bilgiye göre ASEA, Pakistan'daki santral ve reaktör inşaatının iskandinav ülkeleri tarafından müştereken yapılmasını teklif etmektedir.

NEV-YORK — Yılbaşından itibaren General Electric Firması piyasaya yeni bir elektrik lâmbası çıkarmaktadır. Lucalox ismi verilen lâmba, zamanımızda kullanılmakta olan lâmbaların en verimli olanıdır. Firma, geçen ay lâmbayı takdim ederken bu lâmbanın aydınlatma sahasında bir üçüncü devri açacağını bildirmiştir. Birinci devir Edison tarafından bulunan akkor flâmanlı lâmbanın geliştirilmesi, ikinci devir ise flueresant lâmbanın icadıdır. Bir dördüncü devrin uzak olmadığı da ayrıca ifade edilmiştir.

Lucalox bir sodyum lâmbasıdır ve beyaz ışıkta watt başına 100 lümen fazla verimi olan ilk ışık kaynağıdır. Lâmba, parlak beyaz bir ışık vermektedir. Ük defa 400 watt'lık lâmba piyasaya sürülecektir. Bu lâmba, 42.000 lümen vermektedir. Verimi watt başına 105 lümen dir. Bu lâmbayı takiben piyasaya takriben 25.000 lümenlik bir lâmba çıkarılacaktır.

Lâmba, 2,25 inç (5,7 cm.) çapında 9,75 inç (25 cm.) uzunluğunda eliptik görünümlü bir ampuldür. Lâmba, 3/8 inç (9,5 mm.) çaplı 4 inç (10,15 cm.) uzunluğunda bir sigara büyüklüğündeki ark tüpünü içine almaktadır. Lâmbanın kesif beyaz ışığı, alkali metal buharlarının kullanılmasına müsait olan bir seramik ark tüpünde üretilmektedir. Alkali metal olarak özellikle sodyum kullanılmaktadır.

400 ivatt'lık lâmbanın flatı takriben 25 dolardır. Lâmbanın endüstri ve ticaret tesislerinde, gerek dahili gerekse haricî aydınlatma gayesiyle kullanılması beklenmektedir. Lâmba, henüz evlerde kullanılamıyacaktır. Lâmbanın ömrü 6.000 saattir ve bu ömür sonunda kapasitesi % 85'e düşecektir. Ayrıca bildirilmektedir W, imalât tecrübesi arttıkça lâmbaya ait karakteristik değerler daha da geliştirilebilecektir.

Firmanın söylediğine göre, bu yeni ışık kaynağını kullananlar daha düşük maliyetlerde daha kuvvetli bir aydınlatma temin edeceklerdir.

Aynı işletme masraflarında, yol ve cadde aydınlatmalarında civa buharlı lâmbalara nazaran aydınlık seviyesi yeni lâmba sayesinde % 50 artacaktır.

MOSKOVA — Kalinin yakınlarındaki Kona-vaya bağlayacak 150 mil (240 km) uzunluğundaki hatun tecrübe mahiyetinde olmak üzere 750 kV olarak inşa edileceği bir raporla açıklanmıştır. Neşredilen raporda hattın alternatif veya doğru akım olacağına dair bir işaret yoktur. Bu gerilimde Rusyada işletmeye açılacak ilk hakiki hat, 900 mil (1.450 km) uzunluğunda, Kuzey Kazakistanı Urallardaki endüstri bölgesine bağlayacak olan hat olacaktır. Moskovadaki mühendisler, ayrıca 1.800 milden (2.900 km) uzun mesafeler için kullanılmak üzere 1.500 kV.luk hatların dizaynı için çalışmalar yapmakta olduklarını bildirmektedirler.

Dumansız Yakıt Tesisleri :

İngiliz Millî Kömür Kurulu Başkanı, Manchester'de yaptığı bir konuşmada yeni tesisler ile dumansız yakıt yapılmasını, havanın temizlenmesine doğru önemli bir adım olarak nitelemiştir.

Açık ve kapalı ocaklarda yakılabilecek olan bu yeni ev yakıtından «Roomheat», yılda 1,2 milyon ton elde edilmesi ve bunun için beş yıllık bir program içinde 2 milyon dolar tutarında bir yatırım ile on adet işletmenin kurulması kararlaştırılmıştır.

Markham ve Doncaster'de kurulacak olan ilk İşletme 9 hafta içinde çalışmaya başlayacaktır. Bu gibi işletmelerin kurulması için 11 aylık bir süre gerekmektedir. Bu işletmeler maden ocaklarının mümkün olduğu kadar yalanında kurulmaktadır. Bu sebeple Nottinghamshire'de 4, Killoch, İskoçya'da 2 adet ve Batı Midland ile Bickershavr ve Lancashire'de de birer adet işletme kurulacaktır. Söz konusu 10 adet dumansız ev yakıtı tesisinden başka Millî Kömür Kurulu tarafından Coventry yakınında bir istihsal ünitesi kurularak yeni yüksek kaliteli dumansız «Homefire» kömürü 1965 yılı sonuna kadar elde edilebilecektir, işletme tam kapasite ile çalıştığında yılda en az 650.000 ton kömür çıkarılacaktır, İngiliz Millî Kömür Kurumu Başkanına göre «Homefire» kömürü şimdiki Coalite fiatlarının aynı olacak, «Roomheat» kömürünün fiyatı ise bunsan biraz daha aşağı olacaktır. Her iki kömürün de değerinin ödenen paraya değeceği tahmin edilmektedir. Havanın temizlenmesi politikası gereğince her iki cins kömürün elde edilmesinin Millî Kömür Kurulunun tam desteği ile karşılandığı bildirilmektedir. Şimdiye kadar yıl-

da 30 milyon ton katı yakıt ev yakıtı piyasası İhtiyacını karşılamaktaydı, bunun 25 milyon tonu normal kömür idi. İleride, 30 milyon tonun yarısının bu biçim dumsız yakıt olacağı sanılmaktadır.

Drax Enerji Santrali :

İngiltere'de Merkezî Elektrik Üretim Kurumu 392 milyon dolar ile yapmayı düşündüğü Drax'teki (Yorkshire) 3000 MW'lık termik enerji santralının 4000 MW'a çıkarılmasına karar vermiştir. Bu takdirde sözü geçen santral

dünyanın en büyük enerji santralını teşkil edecektir. Yorkshire Ouse ırmağını işletme kurumu günde fazla olarak 110 bin metreküp su sağlamayı göze alarak 4000 MW'lık bu santral için mütabakatını bildirmiştir. Söz konusu tesis genişletilmiş şekliyle yılda 10 milyon ton kömür sarfedecek ve Yorkshire'deki bütün santrallerin toptan üretiminden daha yüksek bir üretimde bulunacaktır. Şantiye işlerine yakında başlanacak ve ilk jeneratör 1968 - 69'da faaliyete geçecektir. Tesisin tamamlanması 1970 yılının ortalarında mümkün olacaktır.

PLÂN UYGULANMASINDAN HABERLER

Keban Barajı Sözleşmesi imza edildi :

DSİ Genel Müdürlüğü tarafından teklif almak suretiyle ihaleye çıkarılan Keban Barajı ve Hidroelektrik Santral inşaatı için 6.12.1965 tarihinde yapılan ihaleye 3 firma grubu teklif vermişti.

Bunlardan, Alman firmalar grubu (Philipp Holzman «Pilot firma», Hochtief A.G., Strabak A.G., Julius • Berger A.G., Grün und Bilfinger A.G.) 833.889.016,73 TL + 203.078.461,70 DM.

İtalyan firmalar grubu (İtalstrade «Pilot firma», G. Torno S.P.A.) 558.772.000,— TL + 37.255.379.000 L.tt,

Fransız - İtalyan firmalar grubu (Compagnie de Construction Internationales «Pilot firma», Compagnie Française d'Enterprises, İmraglio S.p.A.) 696.891. 124,— TL. + 243.054.300.— FF., teklif etmişlerdi. Bunlardan üçüncüsü en müsait şartlı teklif olup, gerek TL kısmı ve gerekse döviz kısmı diğer tekliflere nazaran daha uygun bulunmuştu.

İhale Fransız - İtalyan grubuna yapılmış ve sözleşme 19.2.1966 tarihinde törenle imza edilmiştir. İmza töreninde Sayın Sunay da tanık olarak sözleşmeyi imza etmiştir.

Müteahhidin iş programına göre İnşaat 1966 Martında başlayıp 1971 ortasında bitecektir. Sulama ve diğer tesislerle birlikte Keban Proje-

sinde 1 milyar 215 milyon liralık dış kredi kullanılacak, inşaat bütünüyle şimdiki hesaplara göre 3 milyar 400 milyon liraya çıkacaktır. Yılda 4,8 milyar kilo wattaat elektrik enerjisi üretecek olan sekiz alternatör grubunun tesis edileceği baraj arkasında birikecek gölün uzunluğu 125 kilometre, barajın nehir tabanından yüksekliği 155 metre olacaktır. Barajın yapımı için bölgede şimdiki demiryolu ve karayolunun izlediği yönler değişecektir. Çok sayıda köylerle beraber Elâzığ Şeker Fabrikası da sular altında kalacağından başka yere taşınacaktır.

Karaköy - Bozüyük 34,5 kV'luk Enerji Nakil Hattı İkmal Edildi :

24.1.1964 tarihli sözleşme ile 171.777 TL. sabit götürü bedel üzerinden müteahhidine ihale edilen 34,5 kV luk 1/0 AWG kesitli 9,327 km. uzunluğundaki demir direkli Karaköy - Bozüyük enerji nakil hattının demir direklerinin proje, imal ve montajı işi, demir direklerin imalatından sonra müteahhidin işi terketmesi sebebiyle, müteahhit nam ve hesabına Etibank Bursa Bölgesi Şebeke Tesis Başmühendisliği tarafından tamamlanmış ve tel çekme işleri de adı geçen başmühendisliğe yapılmıştır.

Proje tutan 400.000 TL. olan enerji nakil hattının geçici kabulü 30.1.1966 tarihinde yapılmış olup 2.2.1966 tarihinde işletmeye alınmış bulunmaktadır.

YURDUMUZDAN HABERLER

Madenî İnşaat İşleri T.A.Ş. (Mitaş) Genel Kurula toplandı:

Madenî İnşaat İşleri T.A.Ş. (MITAŞ)'ın adi genel kurul toplantısı 9.3.1966 tarihinde Etibank Genel Müdürlüğü İdare Meclisi salonunda toplanmıştır. Toplantıya ortaklardan İş Bankasını temsilen Hayri Tokay, Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunu temsilen Sabahattin Alparin, Etibankı temsilen Münir Z. Tanyeloğlu, Sümerbankı temsilen Hüseyin Sönmez, Mitaş'ı temsilen Haydan Sicimoğlu ve Neyrplc - Fives Lille - caill - P. Million yabancı ortakları temsilen Emin Ak-

tar katılmışlardır. Yönetim Kurulu Başkanı Macit Selen Genel Kurul Başkanlığına seçildikten sonra gündeme geçilerek sırasıyla faaliyet raporu okunmuş, bilanço tetkik ve ibre edilmiş ve 1965 yılı kârının tevzi şekli karara bağlanmıştır. Dilekler kısmında üyeler fabrikanın profil çekme işine başlamasını temenni ve tavsiye etmişlerdir. Mitaş'a başarılı bir çalışma yılı dileriz.

Elektrik Birliği kuralda :

Nazilli İlçesine bağlı 10 köy halkı birleşerek köylerine elektrik getirmek için bir elektrik bir-

ligi kurmuşlardır. Lüzumlu masraflar bu köyler tarafından karşılanacaktır.

Afyon'da bir köy elektriğe kavuştu :

Afyonun merkeze bağlı köylerinden Çakır köyü elektriğe kavuşmuştur. Köylülerin şahsi gayretleri ve Etibankın yardımı ile yapılan tesisler törenle hizmete açılmıştır. Törende bulunan Afyon Valisi Ahmet Balkan bir konuşma

yaparak, köylülerin bu konudaki gayretlerini övmüş ve kendilerini tebrik etmiştir.

Hatay'da elektrik yüzde 50 ucuzladı:

Çukurova Elektrik T.A.O. nun Hatay'a elektrik vermesinden sonra elektrik ücretleri Antakya Belediye Meclisi tarafından yüzde elli nisbette ucuzlatılmıştır.

YÖNETİM KURULUNDAN HABERLER

ODAMIZ ÖZEL YARDIM SANDIĞINA ÜYLE OLUNUZ

Sandık Tüzüğü Dergimizin muhtelif sayılarında yayınlanmıştır. Bu tüzüğe göre; sandık üyelerinden birisinin vefatı veya bir kaza geçirmesi halinde kanuni hiç bir formaüteyi beklemeden derhal ve nakit olarak ödeme yapılmaktadır. İhtiyaç anında ki bu yardımın değeri takdirinize kalmıştır. Sandığın üye sayısı halen 223 dür. Odamıza kayıtlı üye sayısı 1900 ü aşmıştır. 1000 kişi sandığa üye olsa sandık üyelerinden birinin vefatında ödenecek miktar 25 000,— TL. olacaktır.

Alâkanız menfaatiniz icabıdır. Kendinizi değil ailenizi düşününüz.

ÜYELERİMİZİN DİKKATİNE

Üzücü icra takibatına maruz kalmamak, icra ve avukatlık masraflarım ödememek ve diğer birçok ana meselelerimiz yanında bu konuyla fuzuli meşgul olmamamız için alâkanızı beklemekteyiz.

- 1 — Borçların muayyen taksitlerle ödenmesi kabildir,
- 2 — Ankara ve istanbul'daki üyelerimiz haber verdikleri takdirde borçlan iş yerlerinde tahsil edilebilir,
- 3 — Her türlü ödemeler aşağıdaki hesaplara veya Odaya yapılabilir:
T. C. İş Bankası Yenişehir Şubesi No : 511
T. C. Ziraat Bankası Yenişehir Şubesi No : 13806
Yapı ve Kredi Bankası Yenişehir Şubesi No : 5346
- 4 — İstanbul Şubesi ödemeleri aşağıdaki hesaba yapılabilir :
T. C. İş Bankası Galata Şubesi No : 4213

D İ K K A T ! . . .

Sayın üye ve abonelerimiz,
Her yıl yayınladığımız Elektrik Mühendisliği Takvimi'ni 1967 yılında ajanda şeklinde yayınlamak istiyoruz.

1967 yılı Elektrik Mühendisliği Ajandası'na ilân vermek isteyen müesseseler ve iş adamlarımızın, 11x17 cm. boyutlarına sığacak şekilde ilân klişelerini hazırlayıp 30 Temmuz 1966 gününe kadar Odamıza bildirmelerini rica ederiz.

YÖNETİM KURULU